

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Cvetje in plevel.

(Dopis iz narodnih krogov.)

IV.

Slovensko gledališče obstoji prav za prav šele sedem let, t. j. odkar je zgrajeno novo deželno gledališče. Poprej so pač bile vse časti vredne dramske predstave, brez kojih bi bil nastop „Dramatičnega društva“ v novem gledališču nemogoč. Za naše članke pride v poštev le zadnja sedemletna doba. „Dramatično društvo“ je prišlo tedaj z rednimi predstavami še le v novem gledališču, kamor je prišlo z garbero, komaj par stotakov vredno, in to v gledališče, čegar sta bili le dve tretjini last društva, drugo pa je bilo deželno, kajti ogromni skupiček za lože si je pridržal dež. odbor sam. Dežela je dala prvo leto 5000 gld. podpore, a vzela je od slovenskega gledališkega občinstva več nego 5000 gld. najemščine za lože, tako da je slovensko občinstvo vzdrževalo svoje gledališče brez vsakaterne podpore iz javnih zakladov. Vrh tega pa gledališče ni imelo in še danes nima najpotrebnejših kulis in rekvizit ter jih je moralo „Dramatično društvo“ samo si preskrbljevati. Ni tedaj čuda, če je bilo prvo leto 961 gld. primankljeja. Drugo leto je ostalo glede deželne podpore pri starem (mestne takrat še ni bilo); a ker je izkušnja prvega leta pokazala, da brez petja ne gre, opereta je pa nemogoča, pričela se je gojiti opera in to z najboljšim vspehom. Ne zaradi „športa“, kakor se zljubi „Edinosti“ zabavljati, ampak zaradi narodnega navdušenja in narodne zavesti so narodni krogi vzeli gledališče v roke ter je povzpeli do viška, katerega se nam ni sramovati. Gledališče se je povzdignilo, angažiralo se je več moči, gaže so se morale povišati, dežela je povišala podporo na 6000 gld. in mesto je jelo isto tako podpirati „Dramatično društvo“ ter je stopnjevale povišalo svojo podporo na letnih 6000 gld. „Dramatično društvo“ dobi sedaj od mesta 6000 gl. in od dežele tudi toliko, tedaj skupaj

12000 gld. Napačno je pa mnenje, da da dežela res 6000 gld. podpore; ni res, ona da v resnici le 2000 gld., ker okroglih 4000 gld. se ji mora dati za lože. Členi intendance hodijo (seveda za šport!) od narodnjaka do narodnjaka, nagovarjajo in prosijo za zakup lož, da slednjič dobo denar skupaj, ki ga odrajtajo deželi. Prosim Vas, koliko jih je v Ljubljani, ki bi hoteli hoditi ta križev pot? In kdo plača teh 4000 gld. za lože? Razun ene ali dveh častnih izjem klerikalnih gospodov sami pristaši narodne stranke in ves pravcati plevel! Narodna stranka, ker le v njenih rokah je bilo do sedaj gledališče, dobi tedaj za to podjetje borih 8000 gld. podpore iz javnih zakladov in s tem denarjem ona vzdržuje dramo in opero, s katerim denarjem bi niti plačati ne mogli v Zagrebu ali v Pragi samo administrativnega osobja tamošnjih narodnih gledališč. Strokovnjaki se čudijo, kako moremo v Ljubljani vzdržati tako gledališče s tako neznatno podporo, in vprašajte gosp. prof. Hubada (ki Vam bo gotovo merodajen), ta Vam bode povedal iz lastnih opazovanj, da so večja nemška provincijalna gledališča nego je v Ljubljani, pa imajo slabšo opero nego je naša. Le pojte v Celovec (koder imajo več gledališkega občinstva nego mi), Solnograd, Linc itd., pogledajte si tamošnja gledališča in njih predstave, pa boste prišli potolaženi domu! Žrtvujte stotisoče, na nivó dunajskih dvornih gledališč ne boste spravili slovenskega gledališča nikdar, ker je nemogočnost utemeljena v narodnih razmerah! So pa ljudje, ki zahtevajo od „Dramatičnega društva“ približno nekaj takega, a to so ravno tisti, ki najostreje kritikujejo, a zraven za gledališče prav nič ne žrtvujejo.

Napačno bi bilo misliti, da slovensko gledališče živi samo od vstopnine ter gori imenovane borne podpore. Ne! Narodna stranka mora še posebej plačevati. „Dramatično društvo“ s svojimi 200 členi, dá 400 gld., gledališko društvo, ki tudi obstoji in katero ima izmej vseh društev v Ljub-

ljani najpriprostejše delovanje t. j. vsak mesec pobrati članarino in jo odrajtati „Dramatičnemu društvu“, da na leto okroglo 1000 gld. Pri teh razmerah ni čuda, da so nastali dolgovi, za kojih pokritje se je vezalo 25 narodnjakov plačevati po 24 gld. na leto. K tem stroškom pridejo običajno benefice, ki so deloma glede višočine garantirane, ali se jih zaradi dostojnosti hoče na gotovo višino spraviti in za katere podpisuje skoraj izključno narodna stranka, k temu pridejo osebni stroški členov intendancije, ki znašajo lepe stotake itd. itd. Izračunajte to skupaj in našli boste, da kakih 40 do 50 mož narodne stranke dá na leto za vzdrževanje gledališča (brez vstopnine) preko 7000 do 8000 gld. podpore! Kdo so ti možje? Tisti, ki zahajajo v ogromni večini v družbe v „Narodnem domu“, ki so izmeček slovenskega naroda t. j. plevel brez narodne zavesti. In kakšno je slednjič delo členov intendancije? To, kar pri enakih razmerah nemškega gledališča opravi ravnatelj, čegar poklic je delati ves dan za svoje podjetje, ki pa ima zraven sebe plačanega tajnika in blagajnika. To vse naredi členi intendancije sami (največkrat le eden), in to poleg svojih stanovskih dolžnosti. Kdor tako narodno požrtvovalnost more imenovati šport, ta je pač le zlobnež ali cinik.

Gori smo pa omenjali, da je prav naravno, če ima „Dramatično društvo“ pri popisanih razmerah dolg, ki znaša menda kakih 6000 gld. Temu nasproti pa je omenjati, da je „Dramatično društvo“ v teku sedmih let napravilo takozvanega fundusa (garderobe, muzikalij, biblioteke) ter kulis in rekvizit za več kot 15.000 gld.

Deželni zbor kranjski.

(VIII. seja dne 11. aprila.)

(Konec.)

V razpravo o obč. posredovalnih uradih je prvi posegel posl. dr. Majaron, ki je izjavil, da se v obče strinja z nasveti

upravnega odseka, potem pa je očital dež. odboru, da se postavlja nad dež. zbor, ker ni razposlal občinam okrožnice, s katero jih opozori na zakon o posredovalnih uradih, ker jih ni vzpodbujal k ustanovitvi takih uradov in ni poskrbel dotičnih obrazcev. Vzlic pomanjkljivosti drž. zakona vendar posredovalni uradi ponekod drugod dobro uspevajo, zlasti na Gorenjem Avstrijskem. Govornik je predlagal, naj ostane dež. zbor pri svojih sklepih, ki jih je storil pred dvema letoma, da naj namreč dež. odbor občine opozori na zakon o posredovalnih uradih, izda potrebne obrazce in vzpodbuja občine k ustanovitvi posredovalnih uradov.

Posl. Višnikar je priznal, da je ideja o posredovalnih uradih sicer lepa, in da lahko navdušuje človeka, a gotovo je tudi, da jo je težko izvršiti. Dotične zakone imamo že veliko let, posredovalnih uradov pa skoro ni nikjer. Poizvedovanja dež. odbora kažejo, da uspehi posredovalnih uradov tudi na Gor. Avstrijskem in na Predarliskem niso tako ugodni, kakor se zatrjuje. V prvi vrsti je pri njih težavno vprašanje, ali naj imajo ti uradi obligatoren ali fakultativen značaj. Dež. odbor v Lincu je naznanil, da pri fakultativnih uradih skoro ni misliti na uspeh, in tudi deželni odbor predarlški je sporočal, da skoro nikjer posredovalni uradi ne morejo uspevati. To je pač zadostno pojasnilo. Pri taci napravah gledati je pač v prvi vrsti na to, če so res potrebne in če obetajo kaj koristi. Kako pa je v tem oziru pri nas? Kjer je glavni promet, tam so pri nas sodnije, in tam gotovo nobena občina ne bo hotela prevzeti obilnih poslov posredovalnih uradov, v oddaljenih občinah pa ni sposobnih oseb, ki bi mogle tak posel prevzeti. Za te občine je že poskrbel novi civilni zakon. Uradni dnevi, ki so se uvedli, so se povsod dobro obnesli in se je število pravnih vsled novih civilnih zakonov znatno znižalo. Dotične pravne zadeve, ki se doženo navadno pri mirovnihi sodiščih, so skoro vse same likvidne stvari, in se tudi pri sodiščih doženo s poravnanimi. Glavni povodi pravnih so pri nas mejni prepiri, prepiri radi

LISTEK.

Po zagrebški razstavi.

III.

Raznovrstne slike.

Kdor je obiskal bivšo umetniško razstavo v Zagrebu, temu se je dozdevalo, da je prišel v kakšen bujnorasel cvetličnjak. Kakor po taistega gredah in policah pestro cvetne rastline, tako so bile po stenah razstavnih dvoran razgrnjene mnogovrstne slike, katerih pisane barve so se spreminjale pred gledalčevimi očmi v čarodejnem kalejdoskopu...

Prirejevalci zagrebške „izložbe“ namreč razstavljenih predmetov tega ali onega umetnika niso zbrali v posamične skupine, niti so jih porazdelili po slučajni umetniški struji, kamoli po njih vnanji obliki ali notranji vsebini, temveč pomešali so jih vse križem, v genialni menjavi, brez vsakršnega reda. In baš to je dajalo razstavi neko privlačno zanimljivost ter jo je obvarovalo utrudljive jednoličnosti.

Poleg slikarskih študij in škic ter naročenih portretov zasebnih so bile ondu torej razstavljene in mnogovrstne druge slike različne velikosti, oblike in — umetniške vrednosti, da ne govorim o načinu in ma-

niri proizvajanja, kakor je to zavisno od individualnosti dotičnega umetnika.

Vzpričo pičlo nam odmerjenega prostora omenim tu le nekatere najznamenitejša dela izmej raznovrstnih slik minole zagrebške razstave:

Tu so bile razobešene v poprečnih širjavah štiri dekorativne slike, takozvani „panneau decoratif“ od Vlahu Bukovca. To so dekoracije, slikane na platno, za umetnikov atelier. Predmeti so jim zajeti večinoma iz slikarskega delovanja: proučevanje in posnemanje — golih ženskih modelov, kakeršni mu rabijo za to ali ono sliko.

Bela Csikoš je razstavil sedmero velikih slik mitologične, zgodovinske in mističke vsebine, in sicer: Dva poglavitna prizora iz Homerjeve Odiseje: „Kirko“ v trenutku, ko se jej poklanja opevani „božanski trpin“, dočim je imenovana klasična zapeljivka njegove tovariše spremenila v svinje; in pa: „Odisej ubija Penelopine snubače“. Potem: „Mark Antonij ob mrtvem truplu Julija Cezarja“. Na dalje dva mistička obraza in to iz „Divine komedije“ in Goethejevega „Fausta“. Prva slika nam kaže „Danteja v purgatoriju“, kakor on to opeva v V. spevu, druga pa nam predočuje klasično „Valburgino noč“ v onem hipu, ko Mefistofel mej dvema sfin-

gama stoječ motri čarobnoje fantasmagorije srednovečne mistike. Potem zopet je: „Mrtvaška straža“ in pa tako imenovana „Pieta“. Na prvi sliki je predstavljen mrtvec na odru ležeč in od žarečih lučin odsevov oblit, kateremu ob vzglavji sedi gol dečko, a ob vznožju jadikuje za njim takozvana „tužalka“. „Pieta“ pa je običajna predstava Matere božje z mrtvim Kristusom. Tu je ta ganljiva postaja iz trpljenja Odrašenikovega uprizorjena nekoliko drugače, nego-li navadno. Prežalostna „Mater dolorosa“ namreč svojega sina nima v naročju, temveč sklonjena nad njim poljubljuje mu izmučeno lice, Marija Magdalena pa mu objema krvavo roko. Cerkvena slika v strogem pomenu besede to pač ni, kakor sploh modernim umetnikom nedostaje tiste mističke zamaknenosti sredoveške, kar pa nikakor ni zarezovati n jim na rovaš, nego — modernemu duhu časa!...

Na sklenjeni zagrebški razstavi je bilo tudi nekoliko uprav lepih žanrskih slik. To so namreč prizori iz obiteljskega, ljudskega in narodnega življenja. Mej temi so se kaj vidno odlikovali nastopni slikarski proizvodi te vrste: „Konavoke“ (v dveh prizorih). To so brdke rojakinje umetnikove v narodni noši dalmatinski; potem „Zabava“, mlada deklica ogleduje v neki

knjigi ilustracije in pa „Interesantni roman“, t. j. jedna deklica čita neko knjigo, dočim druga, mlajša deklica poleg nje na zofi spava. Vse tri slike so Bukovčeve, kakor tudi naslednje tri: „Pod bukvo“, „Prolječe“, mlada naga ženska gleda izza zastora, in pa „V hladu“, t. j. mlada deklica, slečena, se hladi pred kopanjem v senci zeleni buke.

Jako ljubke žanrske slike sta razkazovala tudi Artur Alexander in Oton Iveković. Prvi slikar je uprizoril veleljubeznivo žanrsko idilo: „Pjesma“, t. j.: selskega mladeniča in deklico na koruzni njivi, prepevajoča neko pesem o večernem somraku, pravo za pravo: deklica sama poje, fant pa jo spremlja na dvocevni „fruli“, t. j. piščalki. Koli slaček, milotožen mir se razliva v tem prijateljskem prizoru po samotni poljani, katero obrobja na večeru žareče obzorje!

Iveković je izložil dve živobojni žanrski sliki: „Na sokaku“, t. j. na ulici in „Kod rada“ (akvarel).

Preljubka žanrska slika pa je bila na zagrebški razstavi, da ne rečem uprav mojstersko slikarsko delce te vrste Franje Pavačića in to „U razgovoru“, akvarelna slika, predočujoča mladega moža in mlado ženo v pisani narodni noši, pri motavanju preje. To vam je bil teli dra-

posestev in radi različnih služnostij. In to so navadno tudi najdražje pravde, katerim bi se najprej prišlo v okoliš s tem, če bi se meje vsako leto pregledale, če bi se izdal zakon, kakor imajo na Nemškem, takoimenovani Vermarkungsgesetz. To bi število pravih veliko bolj zmanjšalo, nego bi to storili posredovalni uradi. Taki uradi obstoje pri nas v Rovtjah in v Loškem potoku. Oba ta urada sta se konstituirala, a storila nista, kolikor je znano, ničesar. Govornik pravi, da je bil kot sodnik že 15krat v Loškem potoku, da pa se tam nihče ni zmenil za mirovno sodišče, pač pa so prvi prišli k njemu s svojimi zadevami mirovni sodniki sami. Dvomiti je tudi, če bi bilo dobro občinske urade še s tem novim in težkim poslom obremeniti, ko že sedaj tožijo, da svojih opravil ne zmagajo. Isto tako ne kaže, da bi se stranke morale najprej oglašiti pri posredovalnem uradu, predno stopijo s svojo zadevo pred sodišče. Tak pogoj ni naraven, saj so nekatere stvari nujne in bi se vsled njega zavleklo. Na vsak način bi torej trebalo, da se zagotovijo izjeme, v ostalem pa je že zdaj le težko dobiti župane, kako jih bo šele dobiti, ako se jim naloži novo težko breme! Vsa stvar ni tako nujna, da bi se morala kar nakrat dognati, in zato je najbolje potrpeti, da se državni zakon spremeni, in da se razširi delokrog posredovalnih uradov. Tedaj bo čas, da se sklene, kar bo primerno razmeram in prebivalstvu res koristno.

Posl. dr. Tavčar je kot referent dež. odbora odločno zavrnil očitjanje dr. Majarone, kakor da se je dež. odbor postavil nad dež. zbor s tem, ker ni popolnoma izvršil sklepa glede posredovalnih uradov. To vendar ne gre zahtevati, da bi dež. odbor vsak sklep takoj izvršil, tudi če so preiskave pokazale, da sklep ni umesten. Če nastane v dež. odboru dvomi glede koristi katerega sklepa, naj so ga storili tudi tako modri možje, kakor sedé v tej zbornici, potem ni le pametno, ampak naravnost predpisano, da dež. odbor dotično stvar zopet predloži dež. zboru. To in ničesar drugega se ni zgodilo. Glede posredovalnih uradov so nastali v dež. odboru dvomi, in dež. odbor je bil v tem oziru popolnoma enakih mislij. Posredovalni uradi nimajo uspehov niti na Gorenjem Avstrijskem, niti na Predarljskem. Dasiravno je bilo navedenih obilo statističnih podatkov, je to vendar istina. To kaže izjavi dotičnih deželni odborov. Oba deželna odbora, gorenjavstrijski in predarljski, sta izjavila, da od posredovalnih uradov ni pričakovati prav nobenih uspehov, dokler se dotični državni zakon bistveno ne spremeni. Na Gorenjem Avstrijskem gre zadnji čas število preprirov, ki pridejo pred mirovna sodišča, nazaj. Če gre v taki deželi stvar raketov pot, kaj bo šele pri nas! Razen teh pomislekov dež. odbor tudi še zagradel ni silil občin, naj ustanovljajo mirovna sodišča, ker je prišlo vprašanje od justičnega ministerstva, kako je s mirovnimi sodišči na Kranjskem. Dež. odbor je po soglasnem sklepu odgovoril, da na Kranjskem ni ni-

sten razgovor čile ljubzenske dvojice, da se jima je brala na obrazih sleherna beseda.

Ondu v umetniškem paviljonu zagrebškem je bilo tudi nekoliko takozvanih krajobrazov, pokrajinskih slik, absolutnih, t. j. zgolj posnetki dotičnih krajev, brez vsakeršne žive štafaže in pa obljubljenih, torej s kakšno živalsko ali človeško podobo ali skupino. Takšne slike so razstavili naslednji umetniki in to absolutno pokrajinske brez štafaže:

Alexander: „Krajobraz“, to je partija s samotne ravnine; Crnčić: „Sa istarske obale“, veleplastična slika s kršnega morskoga obrežja, in „Medveja“, radirba, prikazuje istarski zaliv ob Lovranu; potem Iveković: „Kraj Sarajeva“ (škica) in „Plateau“, to je posnetek pustega Krasa z oblačnim nebom ter „Rano prolečje“, to je partija v zelenem gozdu. Nadalje so bile v III. dvorani, mej akvareli nekateri kraj-obrazi brez štafaže Crnčića, Csikoša, Ivekovića, Zore pl. Preradovičeve in Slave Raškajeve.

Pokrajinske slike s štafažo so bile: „Krajobraz s Posavja“ (?) s kravjo pastirico v ospredji Alexandra in „Sarajevsko polje“, kjer mladenič pase konje od Ivekovića ter „Ribari“ Crnčića. Ta poslednja slika je proizvedena a pasticio, t. j. s pastoznimi plastičnimi barvami, katere se senčijo same ob sebi...

česar storiti, dokler se ne predrugači zadevni državni zakon. Pač čudno bi bilo, ko bi bil dež. odbor na jedni strani rekel, da je stvar mrtvo rojeno dete, na drugi strani pa bi za to mrtvo dete iskal dojelke. — In zato je stvar prepuštil dež. zboru, zlasti še, ker je ministerstvo izreklo, da pripravlja spremembo tega zakona. Mej tem je stopil v veljavo novi civilnopravni red. Že posl. Višnikar je opozarjal, na njegov vpliv v tem oziru. Novi civilnopravni red je opret na to, da se mora najprej poskusiti poravnava, in to je velike važnosti za ta slučaj, saj je jedina naloga mirovnih sodišč, doseči poravnave. Vse želje po obč. mirovnih sodišč prihajajo iz krajev, ki so posebno oddaljeni od sodišč. Tudi v tem oziru se je našla pomoč. To so uradni dnevi. Kamor pride sodnik na uradni dan, tam je obč. sodišče brez veljave. Z uradnimi dnevi je odpomagano vsem kalamitetam, a koder uradnih dni še ni, se lahko še uvedejo. To so dobri nasledki civilnopravnega reda. Ko je posl. Višnikar povedal, da se o mirovnih sodiščih v Loškem potoku in v Rovtjah nič ne čuje, in da nič ne delata, zaklical je dr. Majaron, da čakajo na obrazce. Če je potreba teh sodišč odvisna od formularjev, potem so zidana na pesek. Sicer pa se niti iz Rovt, niti iz Loškega potoka še nikdo ni oglašil in še nikdo ni rekel, da tam formularjev potrebujejo. Sicer pa je že navada, da se zabavlja na dež. odbor, in da se dež. odbornikom očita, da nič ne delajo. Če že dež. odborniki nič ne delajo, naj se vendar jemlje ozir na uradništvo, ki ima toliko dela, da poslanci o tem niti pojma nimajo. Dež. odbor reši vsako leto toliko števil kakor dež. sodišča, uradnikov ima pa veliko manj. Ako se formularji napravijo, ostanejo prav gotovo makulatura. Dr. Majaron, ni prvi, ki skuša stvar oživit. Imeli smo že v raznih krajih taka sodišča, a povsod so zaspala. Sicer pa je govornik izjavil, da nima nič proti predlogu dr. Majarona in je tudi zanj glasoval.

Posl. dr. Schaffer je opozarjal, da ima vsa debata le bolj akademičen značaj, in da neče nasprotovati predlogom, dasi jih sodi jako skeptično. Predlagal pa je, naj se nasvet upravnega odseka spremeni tako, da naj bi državni zakon odkazal mirovnim sodiščem zadeve ne do 300 gld., ampak le do 150 gld.

Poročevalec posl. Povše je v zaključnem govoru zavrnil Majarona očitjanja, kakor da bi dež. odbor ne bil pravilno postopal in pojasnil nekatere podrobnosti.

Zbornica je sprejela odsekov predloge s spremembo, ki jo je nasvetoval dr. Schaffer in tudi Majarona predlog.

Posl. dr. Tavčar je poročal o samostalnem predlogu posl. Hribarja glede podaljšanja veljavnosti nekaterih določb zakona z dne 23. junija 1895, državni zakon št. 88 in je nasvetoval, naj se sprejme dotični predlog: C. kr. vlada se pozivlje, da izposluje zakon, s katerim se bodo olajšave, ki jih za nove stavbe in prizidave v deželnem stolnem mestu Ljubljani določata §§ 1. in 2. zakona z dne 23. junija 1895,

Na ti razstavi ste bile tudi dve takšni sliki, katere delujejo na človeško občutje, takoimenovani „Stimmungsbilder“. To je bilo „Groblje“, obraz s samotnega, s travo obraslega pokopališča Ferda Kovačevića in pa „Sjegurba budućnost“, pogrebni prizor na samotnem polju ob deževnem vremenu Alexandra. O teh dveh preganljivih slikah bi se dala natančnejši dolga vrsta lirskih fantazij v simboličnem duhu.

Tudi takozvana herojska pokrajinska slika s označujočo štafažo tipičnih figur je bila razstavljena in to na radirbi: „Nedjelno jutro“, ki predstavlja trg pred jezuitsko cerkvijo v Kraljevi. Tu je vrli Crnčić uvekovečil originalne pomorske tipe iz hrvaškega Primorja uprav genijalno, da jih je kar veselje gledati!

Vrhu tega se je zagrebška izložba še ponašala z dvema vojnim slikama velenadarjenega Ivekovića. Ti sliki predstavljata „Naša regimenta kod Visokoga g. 1878“ in „Predstražo na kordunu“. Pravili so, da sta bili ti dve najboljši sliki na razstavi; vsekakor bi se dala o njima napisati obširna ocena, ko bi bilo sploh mogoče, opisovati jednake slike...

Končno so bile še tri vlezanimive slike na razstavi, o katerih bi izčrpil opis narasel na celo knjigo; zaradi tega jim posvetim — prihodnji listek posebej! V. H.-z.

drž. zak. št. 88, podaljšale do dne 23. junija 1905.

Posl. Tavčar je poročal o prošnji „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ za odstranitev nekaterih nedostatkov v pravnih razmerah kranjskega učiteljstva. Peticijo je „Slovenski Narod“ že priobčil doslovno, in so torej zahteve učiteljev znane. Tako obširna zadeva se ne da rešiti kar na kratko. Predno se sklepa, si mora deželni zbor biti v svesti denarnega efekta zahtevanih prememb, in treba je raznih drugih poizvedeb. Govornik je predlagal, naj se peticija odstopi deželnemu odboru, da izvrši potrebne poizvedbe in v prihodnjem zasedanju stavi svoje nasvete.

Posl. Šubič je rekel, da je poročevalec stvarno in ob jednem toplo utemeljeval predlog upravnega odseka, da je odkazati prošnjo „Slovenskega učiteljskega društva“ deželnemu odboru v pretres proučevanje in poročanje v prihodnjem zasedanju deželnega zbora in potem nadaljeval tako-le: A vendar naj bode tudi meni, kot onemu členu te visoke zbornice, ki stoji šolstvu najbližje, dovoljeno izpregovoriti nekaj besed o prošnji navedenega društva. Meni se zdi, da se posamične točke te prošnje lahko dele v dve vrsti — v nujne in manj nujne. Med najbolj nujne spada gotovo uredba pokojnine za učitelje, njih vdove in sirote. Sedanji pokojninski zakon je povsem zastarel in leži kakor eratiška klada sredi polja novejšega, modernega zakonodajstva. Odkar je visoka vlada uredila penzije svojih uslužbencev z zakonom z leta 1896 se pokojninski zakon za naše ljudsko učiteljstvo nikakor ne more dalje vzdržati, treba se bode brez zamude lotiti njega preobnove ter ga spraviti v soglasje z državnimi določili te vrste. In to bode tam lažje, ker sem uverjen, da bi novi, modernizirani pokojninski zakon nikakor ne obtežil deželnih financ. Ako določimo eksistenčni minimum, in odpravimo odijozne petletnice pri odmerjenju pokojnine, ako vzamemo za začetek penzije jednako številu službenih let, kakor jih zahteva država, in ako se končno celo ojačimo, da znižamo službeno dobo od 40 na 35 let, bi vse to ne imelo direktnega vpliva na letne izdatke, osobito pa tedaj ne, ako bi učiteljem naložili nekoliko večje prispevke za pokojninski sklad, prispevke, katere bi gotovo vsak rad plačeval, komur je skrb za svojo in svoje obitelji prihodnost pri srcu. Ureditve pokojnin je torej nujna, ob jednem pa tudi lahko izvedljiva zadeva; kakor priča danes nam izročena priloga 42 je stvar že v tiru in kaže, da jo je naš dež. odbor resno vzel v delo; upati je torej, da se bomo v kratkem pečali z novim, primernim načrtom učiteljskega pokojninskega zakona za Kranjsko.

Druga važna točka prošnje „Slovenskega učiteljskega društva“ zadeva petletnice naših učiteljev in učiteljic. Sedaj je odmerjenih 6 petletnic po 40 gld. Učitelj torej, ki je služil dolgih 40 let, je naposled na boljem za 240 gld. Gospoda moja, to je svota, ki je naravnost žalostna, da ne rabim drugega izraza. Človek, ki se je trudil in pehal skoraj pol stoletja, ta avanzira v tej dobi za svoto, ki je tako kričeča v sedanjih denarnih in prometnih razmerah, da je prošnja naših učiteljev v tem oziru gotovo v popolni meri opravičena. Zadeva petletnic je seveda v zvezi s splošno regulacijo učiteljskih plač, in tu se mi bode reklo, da je dežela stoprav pred jednim letom izvršila to regulacijo in napela svoje sile do skrajne meje. To je istina, gospoda moja, a na drugi strani vendar ne moremo zanikavati, da bomo kmalu prehiteni od naših sosedov in da se z neko elementarno silo povsodi dviga na površje prepričanja o potrebi končne in izdatne ureditve učiteljskih plač. Gospoda moja, kmalu bomo stali pred zanimivim dejstvom, da bode država svoje slugе boljše plačevala, nego dežela Kranjska svoje učitelje!

Torej mož, ki ima za seboj štiriletno strokovno študije in maturo, ki ga celo usposoblja za jednoletnega prostovoljca in častnika, ki ima izpit učiteljske vzposobljenosti — ta bode imel manjše dohodke kakor oni, gotovo vse časti vredni stan uradnih slug, od katerih se pa ne zahteva mnogo več, kakor da znajo prenašati in obstavljati akte, kuriti in snažiti pisarniške prostore ter hitrih nog biti na razpolaganje uradnikom za razna mehanična dela.

Ali menite, da bode tako razmerje moglo trajati dolgo časa? Jaz sem prepričan, da nikakor ne in da se bode prej ali slej treba poprijeti nove regulacije. Kakor nekaj prehod do novih plač bi jaz smatral ureditev oziroma izboljšanje petletnic; tu bi se dalo najprej nekoliko pomagati in sicer na način, ki bi vsaj momentanno prehudo ne obremenil jetičnih naših blagajnic. Kot drugo nujno zadevo, katero izprosiše prošnja „Slovenskega učiteljskega društva“, bi bile torej petletnice in njih povečanje. Deželni odbor bode z ozirom na te razmere in razmere deželni dohodkov izvestno nabral in podal zanimiv material, o katerem bomo lahko obravnavali ter mogli prihodnje kaj ukreniti o tem važnem vprašanju.

O drugih točkah prošnje „Slovenskega učiteljskega društva“ danes ne bodem govoril, ker bode zato pozneje še dovolj prilike; omeniti sem hotel le najbolj pereča vprašanja za učiteljstvo, in jih priporočati naklonjenosti merodajnih naših faktorjev, v svesti si, da naše učiteljstvo, ki stoji na visoki stopnji omike in se odlikuje po izvenredni delavnosti, žilavosti in agilnosti, takih ozirov v polni meri zasluži!

Zbornica je sprejela odsekov predlog in potem volila odsek 9 členov, ki naj prouči razmere pri klerikalni gospodarski organizaciji. Izid te volitve smo že včeraj naznanili.

V Ljubljani, 12. aprila. Nemško-opozicijska konferenca zaupnih mož.

Zadovoljnost, katero izraža nemško-opozicijsko časopisje radi vspeha nedeljske konference, je jako skromna. Poleg najboljših nad se oglašajo tudi resni dvomi o tem, ali se posreči podkomiteju ustvariti vse opozicijske Nemce združujoč in zadovoljevaljoč program. Izražajo pa se tudi nesoglasja med posameznimi opozicijskimi strankami. Neko glasilo nemške ljudske stranke piše, da so bili na tej konferenci radikalci na vsej progi tepeni. Celo s svojo zahtevo, naj ostane skupni nemški program tajen, so padli radikalci v vodo. „Deut. Ztg.“ piše, da se je nadejati, da bode program do srede maja izgotovljen ter zavrača neumni strah, da bi mogla vlada izpolniti nekaj nemških zahtev. Tega si Nemci le želé, ne pa bojé, kajti njihovo geslo ne more biti: Vse ali nič. Pač pa se bodo potem prav z isto vmeno potezali še za izpolnitev nadaljnjih svojih želja. Jako pesimističen je „Deut. Volksblatt“, ki se za podkomitej ne more navdušiti. V avstrijskem parlamentarnem življenji so se namreč ljudje navadili voliti pododseke le s tem namenom, da se kaj zavleče ali celo pokoplje. Tudi dvomi antisemitsko glasilo, da bi se doseglo sporazumljenje glede raznih diferenc v posameznih referatih kaj lažje v pododseku kot v plenarni konferenci. Sploh ni mnogo upanja, da se program kmalu dovrši, ker ima pododsek svojo prvo sejo šele koncem tega meseca. Kakor znano so radikalci sploh proti kakemu programu, ker jim obstrukcija zadošča kot program svojega prepričanja ter se izraža vse njihovo stremljenje v jedini želji: doseči strogo nemško vlado.

Nemški liberalci in radikalci v laseh.

Češki radikalni Nemci so — to se jim more priznati — jako navihani politiki. Z različnimi terorističnimi shodi in resolucijami so prisilili nemške liberalce, da ne gredo v deželni zbor. Liberalci izgube radi tega, ako se pravočasno ne vrnejo, svoje mandate, in razpišejo se nove volitve, pri katerih bi dobili radikalci večino mandatov. Samo iz sebičnosti torej in le zato, da skopljejo grob liberalcem, so češki radikalni Nemci toli navdušeni za abstinenco. V trenutku, ko pride v češki deželni zbor 50 nemških radikalcev, so ure Thunove vlade štete in jezikovne naredbe izginejo, z njimi pa morda ves sedanj sistem. Tako piše radikalno glasilo v Libercu. Radikalci bi prišli nemudoma v dež. zbor delat obstrukcijo, liberalcev pa ne puste k deželnozbornim sejam! To je zares politika prepričanja in poštenja! „Politik“ se roga tej taktiki radikalcev, češ, da se Mladočehi nemških brbljačev in kričačev prav nič ne bojé; hkratu pa priporoča „Politik“, naj se spremeni pravilnik češkega dež. zbora, da bode vse pripravljeno na radikalce.

Dalje v prilogi.

Armenske težnje.

11. marca t. l. je minil rok, kateri so dali pri lanskim pogajanjem turški vladi armenski odbori radi izpolnitve armenskih zahtev in želja. Ker se turška vlada boji, da se začne novi nemiri, hoče poslati sultan v Genevo Drdad bey Dadiana, da pomiri odbore ter jim znova obljubi, da se izvrše kmalu potrebne reforme. Gotovo ni, da bodo Armenci s temi obljubami zadovoljni.

„Figaro“ in Dreyfusova aféra.

Radi objavljania preiskovalnih aktov v Dreyfusovi aféri sta bila te dni obsojena glavni in odgovorni urednik pariškega lista „Figaro“ vsak na globo 500 frankov. Vzlic tej obsodbi pa objavlja „Figaro“ še nadalje sodne akte. Listi trdijo, da je dobil „Figaro“ svoje največjo senzacijo in razburjenje vzbujajoče akte od nekega ministra; nekateri menijo celo, da jih je izročil sam Dupuy, ministerski predsednik, ki se hoče otresti terorizma generalitete, klerikalcev in jezuitov.

Nov konflikt radi Samoe.

Nemčija je jako nezadovoljna s postopanjem Anglije in Zjedinjenih držav v prisanju Samoe. Amerikanski admiral je, ne da bi bil vprašan Nemčijo, postavil mladega Tanua za vladarja Samoe namesto odstavljene Mataafe. „Norddeutsche Allgemeine Ztg.“ je prinesla te dni oficijozno notice, kateri manjka običajna diplomatska obzirnost. Bržčas upliva na vlado javno mnenje, d. l. je ugled Nemčije vsled angleško-ameriškega affronta jako ponižan. Dasi Nemčija radi Samoe ne bo začela pomorske vojne, zahtevati hoče vsekakor diplomatskega zaščena. Celo sicer ponižni „Berliner Localanzeiger“ zahteva energičnega postopanja. „Berliner Tagblatt“ imenuje postopanje Amerikancev nesramnost ter priporoča ravnati se po geslu klin s klinom!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. aprila.

— **Deželni zbor.** IX. seja bo dne 14. aprila 1899. l. ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Branje zapisnika VIII. deželnozborske seje dne 11. aprila 1899. l. 2. Naznanila deželnozborskega predsedstva. 3. Priloga 45. Poročilo deželnega odbora, s katerim se preloži projekt o napravi mostov čez reko Krko pri Dobravi in Mrsečji vasi v političnem okraju Krškem. 4. Priloga 47. Poročilo deželnega odbora v zadevi ustanovitve deželne kmetijske šole na Gorenjskem. 5. Ustno poročilo upravnega odseka o § 3. B letnega poročila: Agrarne razmere. 6. Ustno poročilo finančnega odseka o peticijah, in sicer: a) Blandine pl. Gariboldi za zvišanje miloščine; b) Marije Androjna, vdove deželnega pomočnega uradnika, za dovolitev miloščine; c) upravnega sveta Elizabetine otroške bolnišnice v Ljubljani za dovolitev podpore za daljna tri leta. 7. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer: a) slovenskega čebelarstva društva v Ljubljani, da se sklene zakon proti razširjenju čebelne gnjilobe; b) okrajno-cestnega odbora v Črnomlju za podržavljenje okrajne ceste Luža-Štrekljavec Črnomelj in deželne ceste Črnomelj-Vinica; c) županstva v Krškem, Mokronogu in drugih, da bi Krško meščansko šolo prevzela dežela v oskrbo. 8. Ustno poročilo upravnega odseka o § 6. letnega poročila: Občila. 9. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu kranjske kmetijske šole na Grmu za leto 1897. (k prilogi 32.). 10. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu zaklada dež prisilne delalnice za leto 1897. (k prilogi 11.). 11. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu zaklada prisilne delalnice za leto 1899. (k prilogi 12.) ter o prošnjah umirovljenih paznikov Antona Štrukeljina in Valentina Vrančiča za zvišanje pokojnine, in pazniške vdove Franciške Tomazin za miloščino. 12. Ustno poročilo upravnega odseka glede uvrstitve občinske ceste, ki se na zapadni strani vasi Krampje odcepi od okrajne ceste Velike Lašče-Bloke in drži čez Lahovo na Ravnik med okrajne ceste (k prilogi 40.). 13. Ustno poročilo upravnega odseka o uvrstitvi v cestnem okraju Postojnskem se nahajajoče občinske ceste, ki se od okrajne ceste Dilce-Studenca-Planina med Brinjem in Studenem odcepi in drži na Bukovje in Gorenje med okrajne ceste (k pr. 41.). 14. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer: a) Krašovec Valentina, občinskega odbornika v št. Petru, da bi se

določbe občinskega zakona natančno splovala; b) vasi Breže in Jurjevica za napravo vodovoda; c) posestnikov iz Jakovec, občina Vrabče, za napravo načrtov za vodovod. 15. Utemeljevanje samostalnega predloga gospoda poslanca Viljema Pfeiferja in tovarišev glede prebitkov osebnega dohodninskega davka (k prilogi 50). 16. Ustno poročilo finančnega odseka o peticijah, in sicer: a) kmetijske podružnice v Cerkljah na Gorenjskem za podporo; b) vasi Leše pri Mošnjah glede podpore za napravo brizgalnice; c) Antona Drobniča, posestnika v Ponovivasi za podporo vsled požara; d) več posestnikov iz Starega apna pri Velikih Lipljenih za znižanje stroškov povodom delitve njih skupnega zemljišča; e) Franciške Jalen, soproge bivšega sekcijanskega sluga, za odpravnino ali miloščino. 17. Ustno poročilo upravnega odseka o peticijah, in sicer: a) županstva ob Kamniški Bistrici za uravnavo reke Bistrice; b) vaščanov davčnih občin Vodice, Bukovica in Repnje za razdružitev občine Vodice v dve samostojni občini: Vodice in Skaručna. 18. Ustno poročilo odseka za letno poročilo deželnega odbora, in sicer: a) o § 4.: Deželne podpore; b) o § 7. A.: Deželna prisilna delalnice; B: Deželni dobrodelni zavodi; C: Deželni muzej.

— **Občinski svet ljubljanski.** Za včeraj določena seja je bila odpovedana. Vprašanje o mestni električni železnici pride na razpravo v prihodnji seji, katera bo v torek.

— **Brdske sodišče v nevarnosti.** Piše se nam iz brdskega okraja: Te dni ste poročali, kako se g. Vencajz trudi, da prepreči premestitev sodišča iz Zatičine v Višnjo goro, in da spravi sodišče v št. Vid, dasi ta, kakor je sedaj, ni za c. kr. urade primeren. Gospod Vencajz je pri tej stvari osebno interesirana stranka in je zategadelj odločno obsojati, da za svoje koristi uporablja upliv, kar ga ima kot državni poslanec. Nekaj podobnega se pripravlja v brdskem okraju. Kakor znano, je gospod državni in deželni poslanec Fran Povše lastnik nekaj sloveče, zdaj zane-marjene grajščine v Dolu, in nekaj let sem tudi lastnik grajščine Vartenberg pri Moravčah. Prinesel nam je v našo dolino že obilo vsakovrstnega blagoslova. Ne dovolj, da se imamo g. Povšetu in g. dekanu Kajdižu zahvaliti za popolnoma nepotrebno cesto od Želodnika v Moravče, katere ceste skoraj nihče ne potrebuje, in katera je neki tako izborna delana, da nihče po nji voziti neče, sedaj nas hoče gospod Povše osrečiti še s tem, da bi c. kr. urade, ki so že pol stoletja nastanjeni v grajščini na Brdu, premestili v svojo grajščino Vartenberg. Tej nameri se je izmeje 21 občin brdskega okraja uprlo 17 občin, torej ogromna večina, in so bile samo 4 občine za Moravče. Ker stvar, ki se je pripravljala za hrptom g. deželno-sodnega predsednika, na ta način ni šla prav naprej, izmislil si je gosp. Povše nov načrt. Pri tem mu je pomagal neki gospod, ki ima dostojanstvo c. kr. sodnega svetnika. Po tem načrtu naj se lepi sodni okraj brdski razcepi. Jeden del naj ima središče v Domžalah, druga pa na grajščini gosp. Povšeta v Moravčah. Ker so pa za Moravče oziroma Vartenberg samo štiri občine, skušajo gospodje za svojo misel dobiti še štiri občine litijskega okraja, katere pa se bodo baje uprle nasilnemu pritisku. Lepi mir, ki je vladal v našem historičnem Črnem grabnu, je izginil. Mesto sloge in prijaznosti sta zavlada prepri in sovraštvo. Vsak nepristranski in razsodni človek mora priznati, da je grajščina na Brdu v resnici pravo središče celega okraja, in da ga ni primernejšega mesta za c. kr. urade, nego je ta grajščina, zlasti ker je sedanja gospa posestnica, mati nepozabnega Janka Kersnika, se zavezala, poskrbeti za vse udobnosti. Naj občinstvo samo reče, kako je imenovati prizadevanje, spoštovanjavredni družini Kersnikovi, ki je v zadnjem času prestala toliko tuge in bridkosti, odjesti še ta mali dohodek. Premestitev sodišča z Brda na Vartenberg bi bila na škodo velike večine okraja in največ le g. Povšetu na korist. Ljudstvo bi imelo vsled premestitve samo nepotrebnih potov in stroškov, in zato se bodo prizadete občine tej premestitvi z vso odločnostjo uprle in pričakujejo zanesljivo, da najdejo krepko podporo pri deželnem zboru.

— **Duhovniška gonja proti trgovcem.** Maščevanje je nekrstjansko in nekatoliško. Tako smo včasih slišali v cerkvi. Danes taci naukovi seveda več ni čuti. Politikujoči duhovniki ne oznanjajo več besede božje, ampak sipljejo z lece samo še za bavljenje in obrekovanja, tako da se je že davno utrdilo mnenje, da so politikujoči duhovniki najslabši katoličani v deželi, da niso več stebri cerkve, nego k večjemu se „Säulein der Kirche“. Svoje nekrščansko in nekatoliško mnenje so ti nevredni hlapci božji že obilokrat pokazali. Zdaj so začeli gonjo proti tistim trgovcem in obrtnikom, kateri so se udeležili znamenitega shoda, dne 6. t. m. Patentovani organ za častikrajo, „Slovenec“ jih kar po vrsti obira. V sinočni številki je ogrizel občestvovane gg. Guština in Skušeka iz Metlike in g. Fürsagerja iz Radovljice. To objedanje in obrekovanje poštenih in uglednih mož, ki so se zavzeli za trgovski stan, je nagnusno in kaže, kaka podivjanost je zavladała mej nekaterimi duhovniki, kako so osvetoželjni in polni nekrščanskega sovraštva proti vsem, kateri se jim ne uklonijo. Le tako naprej! Tako se vsaj ljudstvu odpro oči, tako vsaj spozna, kaka „sreča“ so politikujoči duhovniki, a kadar to spozna, potem bo kmalu bolje!

— **Odbor dramatičnega društva** ima jutri, v četrtek ob 8. uri v gostilniških prostorih „Nar. doma“ svojo zadnjo sejo pred občinim zborom, ki bo v soboto.

— **Več prijateljev slovenskega gledališča,** kateri še niso člani „Dramatičnega društva“, izrazili je željo, udeležiti se občnega zbora „dramatičnega društva“, ki se bo vršil v mali dvorani „Narodnega doma“ dne 15. t. m. To govorico je odbor „Dramatičnega društva“ radostno vzel na znanje in zato javlja tem potom, da vsakdo lahko postane člen društva, ako plača članarino v znesku dveh goldinarjev, in se potem tudi lahko udeleži občnega zbora dne 15. t. m. Členarino plačati ali pa poslati je društvenemu blagajniku, g. Josip Prosenču in sicer v pisarno Kongresni trg št. 17.

— **Poštni ravnatelj v Ljubljani.** Danes bil je v Ljubljani novi ces. kr. poštni ravnatelj iz Trsta, gospod pl. Felizetti, da si ogleda tukajšnji poštni urad in napravi navadne vizite. Gospod ravnatelj — simpatičen prikazen — napravil je jako dober utis, in se je zlasti prijetno opazalo, da govori čisto, pravilno in gladko slovenščino.

— **Umrli** je v Postojini v 32. letu svoje starosti zdravnik, gosp. dr. Matej Pikel, jako simpatičen naroden mož, ki je užival občno spoštovanje. Lahka mu zemljica!

— **Za Prešernov spomenik** se je včeraj ponovila v nedeljo prirejena veselica vseh ljubljanskih ženskih društev. Tudi včeraj je napolnilo občinstvo veliko čitalnično dvorano popolnoma, vsekakor pa je bila včeraj zabava po paviljonih in v razstavi še živahnjša, ker je bilo gibanje svobodnejše. Vzpored se je ponovil — izjemši veseligr in mešane zборе — ves, ter se je vsem izvajalcem mnogo ploskalo. Po končanem vzporedu se je vršila zabavna razprodaja v razstavi izloženih slik in različnih drobnjav ter se je tudi tem potom dosegel prav lep dohodek. Po razprodaji je zasedlo občinstvo, ki je bilo jako veselo, kitajski paviljon ter se še ondi zabavalo. Dodatno omenjamo še, da so izostala iz našega včerajšnjega, vzlic jedrnatosti vendar preko običajno mero narastlega poročila o prvi veselici imena voditeljice paviljona gospodinske šole, to so velepožrtvovale in delavne gospe Lahova, Prosenčeva in Šubičeva. Tudi včerajšna veselica je dosegla torej najlepši moralni in gmotni vspeh, in moremo samo ponoviti svoje najiskrenejše čestitke vrlim aranžerkam!

— **Kaj še ne bo drugače.** Vkljub vsem množestvilnim pritožbam nahajajo se še vedno pri blagajni južne železnice na Zidanem mostu uradniki, kateri ne umejo slovenskega jezika čisto nič. Ker pritožbe v listih nič ne pomagajo, naj bi se oglasili slovenski državni in deželni poslanci štajerski. Skupna pritožba na železniško ministerstvo ne bo škodovala.

— **Z Viča** se nam piše: Da more društvo na deželi tudi pri skromnih razmerah uspešno delovati, kaže nam najbolj naša čitalnica. Na Velikonočni ponedeljek je priredila že drugič v tekočem letu veselico z dramatičnimi predstavami, ki so — izvenzki nedostatke, ki so pri diletant-

skih odrih neizogibni — jako dobro uspele. I burka „Krojač Fips“, i že drugokrat igrani predelani „Revček Andrejček“ in Kozobrinov komični prizor „Anže in Jerica“ so splošno ugajali, da je občinstvo pozamezne diletante tudi pri odprtem odru odlikovalo, zlasti se morajo pohvaliti gđc. P. Majer ter gg. M. Tomažič in R. Marn. Iz posebne prijaznosti so pri veselici sodelovali hrvaški tamburaši, ki so s svojo že znano spretnostjo poslušalce jako navdušili. Istotako se morata pohvaliti moški in mešani društveni pevski zbor, ki imata malokje sovrstnika. Tako je čitalnica zopet pokazala, koliko premore z lastnimi močmi in pod delavnim odborom. Ne morem si kaj, da pri tej priliki ne omenim nekega gospoda iz Ljubljane, ki bi s svojo „ljubeznivostjo“ skoro preprečil naše gledališke predstave. Že pri prvi letošnji veselici ga je čitalniški odbor naprosil, da bi posodil proti odškodnini dva kostuma za igralce, a nikakor ni hotel tega storiti. Tako se je tudi pri zadnji veselici zgodilo. Mislim, da bi oni gospod lahko društvu iz zadrege pomagal s staro obleko, zlasti ko se je ponujala odškodnina. — V področji čitalnice je pred kratkim ustanovil tamburaški klub „Krim“, ki se jako pridno vadi pod neutrudljivim svojim kapelnikom in bo tudi kmalu nastopil. Tamburaški klub šteje 16 udov in bo jeden najmočnejših na Kranjskem.

— **„Dolenjsko pevsko društvo“** v Novem mestu priredi v soboto, dne 15. aprila pomladanski koncert. Pri koncertu sodelujejo p. n. „Glasbena Matica“ v Novem mestu i nje učitelji. Vzpored: I. Koncertni del. 1. a) Fr. Schmidt: „Tožba po domu“, tamburaški kvartet. b) pl. Farkaš: „Venec hrvatskih narodnih napevov“, tamburaški zbor. 2. a) St. Pirnat: „Naša zvezda“, b) F. S. Vilhar: „Bledi mesec“, c) A. Fürster: „Kitica“, poje mešan zbor. 3. W. A. Mozart: Ouvertura k operi „Figarova svatba“, izvaja mali orchester. II. Ples. Pri plesu svira oddelek slavne meščanske godbe novomeške. Početek točno ob 8. uri. Posebna vabila se ne razpošiljajo; pristop imajo člani narodnih društev ali s posebnim dovoljenjem odbora upeljani gostje. Členom „Dolenjskega pevskega društva“ je vstop prost, drugim velja vstop i sedež 50 kr., vstop sam 40 kr., dijakom vstop 20 kr. Vstopnice se dobivajo v trgovini gosp. Jos. Medveda na Mestnem trgu, jedno uro pred početkom koncerta pa pri blagajni pred dvorano.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Od potresa sem videla se je pri nas marsikatera ročnost in hitrost pri raznovrstnih stavbenih podjetjih. Kaj takega se pa ne kaže pri podiranju hiše v Ribjih ulicah. Z delom pričelo se je koncem svečana, a pri vsej malenkosti poslopja je videti, da, če se bode tako nadaljevalo, je mogoče, da prebiti prebivalce še ena zima. Želi se toraj, da poklicani organi izposlujejo hitrejšo podiranje ter ob enem skrbje za red in snaznost. Tu se namreč nahajajo že od nekaj prazni petrolejski sodi, zaboji, vozovi itd. in sicer dostikrat v nebroju, za kar mimogredoči lahko mislijo, da se nahajajo na zapuščenem oddelku kakega kolodvorskega skladišča ter ne v magistratu najbližji ulici.

— **„Schulverein na Koroškem“.** V zadnjem času siplje „Schulverein“ zopet vse polno denarja v slovenske kraje, da mu razni narodni Judeži zato prodajo slovensko deco. V zadnjem času so za šolske stavbe zopet dobile podpore sledeče slovenske občine, v katerih gospodujejo nemškutarji: Važenberg 1000 gld., št. Jakob ob Celovcu 500 gld., Škočidal 400 gld., Vetrin 200 gld. Dalje je dobilo učiteljsko sementišče v Celovcu zopet 1000 gld. in otroška vrtca v Železni Kaplji in Velikovu 900 gld. Omeniti moramo, da uradna „Celovčanka“ te darove in sploh vsa naznanila „Schulvereina“ in „Südmarke“ naznanja s tolikim veseljem, da se nam zdi, kakor, da je „Celovčanka“ tudi „uraden list“ teh društev.

— **Pobalistvo.** Neznani pobalin je v nedeljo mej Litijo in Kresnicami ustrelil na brzovlak, a na srečo ni nikogar zadel.

— **Izgubljeni reči.** Tekom meseca marca bile so pri mestnem magistratu ljubljanskem zglašene naslednje izgubljene reči: Šest denarnic s skupnim zneskom 23 gld. 75 kr., zlat naočnik, zlat uhan s briljantom, črn muf, srebrna žepna ura za dame, srebrna verižica.

— **Najdene reči.** Pri mestnem magistratu ljubljanskem bile so tekom meseca marca zglazene, oziroma oddane naslednje najdene reči: tri denarnice s skupnim zneskom 11 gl. 20 kr., zlat uhan, dve hranilni knjižici z vlogo 4415 gl., vrhna suknja, srebrna žepna ura za dame, dve ročni torbici, revolver, zlata verižica z medaljonom, garnitura žlic, dva dežnika, čepica.

* **Sladkor — zdravilo.** Sladkor upliva dobrodelno na človeško zdravje in uteši celo marsikako slabost ali bolezen. Neki postaran gospod, ki je svoj čas mnogo potoval čez morje po širnem svetu in bil celo v Afriki v Kamerunskih pokrajinah, je pripovedoval sledeče: Ko sem leta 1888.—1889. na večji trgovinski ladji kot načelnik priplul v Kamerun, sem se dolgo mudil v močvirni pokrajini med rekama Mimi in Old Calabar. Tu sem našel hudo mrzlico, malarijo. Da bi udušil mrzlico, sem mnogo užival kinina, a vse ni nič pomagalo. Poleg tega sem trpel še neugasno žejo. Naposled mi je prišlo na misel, piti — sladkorno vodo in res je mrzlica minila! Na to sem popil vsaki dan do 12 kozarcev sladkorne vode, in ta voda mi je nadomestila vsako hrano ter sem bil ob vsem tem zdrav kakor riba, da sem živel ob sami vodi. Pozneje v domovini se je mrzlica ponovila in vsekdar sem jo pregnal s sladkorno vodo. Na to sem opozoril nekega zdravnika in ta je poslej z vspehom zdravil mrzlico, jetrne in žolčne bolezni s sladkorno vodo. Mogoče, da to poročilo najde posnemačev. Tudi glede nekaterih živčnih bolezni in bolezni srca je sladkorna voda dobro sredstvo.

* **Konja prodal za 60 kr.** V Steyru je prodal neki najemnik (posestva nekemu kmetu svojega 150 gl. vrednega konja za 60 starih krajcarjev. Stavil je namreč, da mu kmet do naslednjega jutra ne donese 60 starih krajcarjev, katere je država že večidel vzela iz prometa. Kmet pa je razbil doma štedilnik otrok, kjer je bilo več kot 60 starih krajcarjev. Konj je bil torej kmetov. Najemnik je moral plačati kmetu 40 gl., da mu je pustil konja.

* **Skrivnost zločin.** Pri Kisdardi blizu Oseka so našli 9. t. m. dve ženski s prerezanim vratom. Oblastva so dognala, da se je jedna umorjenka pisala Roza Boneberger, druga umorjenka, ki ima dve krogli v hrbtu, pa ni znana. Zločinca, ki je ženski oropal, še niso zasledili. Umor se je zgodil okoli poldneva.

* **Išče se dedič.** Leta 1897. je umrl v Bosiljevu grof Artur Nugent ter je določil svojim dedičem grofa Johnny Nugenta. Ta pa se je dedščini odpovedal. Sedaj išče kraljevsko sodišče v Ogulinu upravičene dediče.

* **Po tridesetih letih.** L. 1869. se je v Rimu neki Michele Rigoso zaljubil v gospo Adelo Masotti, s katero je začel intimno razmerje. Razun Rigosovih roditeljev ni o tem razmerju nihče slutil. Nakrat je mladeničev oče, bogat posestnik, zapretil svojemu sinu, da ga izdedini, ako ne ostavi svoje omožene ljubice. Nekaj tednov za tem pa so umrli stariši in kmalu tudi mož lepe Adele, s katero se je pozneje Rigoso oženil. L. 1879. se je začelo, da sta Rigoso in njegova žena umorila stariše ter ženiniga prvega soproga, kar se je tudi dokazalo; zakonca sta bila na smrt obsojena, toda izginila sta. Šele sedaj se je zvedelo, da je neki „conte Olivares“ v Rimu identičen z istim Rigosom, kateri je pred 30 leti s svojo sedanjo ženo izvel trojni umor. Zapri so oba.

Književnost.

— **Ustavoznanstvo.** Izdalo in založilo „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ v proslavo petdesetletnice slavnega vladanja Nj. cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. Spisal Fran Orožen, profesor na c. kr. učiteljski v Ljubljani. Z 51 slikami državnih in deželnih grbov, redov in odlikovanj. Mehko vezana knjiga stane 1 gl. V Ljubljani. Natisnila Rud. Miličeva tiskarna 1899. Brez te knjige bi ne smela biti nobena naša šola in sicer ne samo radi nje vsebine, ampak tudi radi krasnih slik državnih in deželnih grbov redov in odlikovanj. Take knjige še nimamo Slovenci, zato jo prav toplo priporočamo. Slike državnih in deželnih grbov,

redov in odlikovanj stanejo „Slovensko učiteljsko društvo“ mnogo novcev, zato bodo šolska vodstva gotovo pridno segala po nji.

— „**Popotnik**“ ima v 7. št. naslednjo vsebino: I. Iz „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“. — II. Nekaj naših grehov v zgodovinskem pouku. (D. P.) — III. Parni stroj (lokomotiva). (V. Pulko). — IV. Zapisnik shoda spodnještajerskega učiteljskega v Celju. — V. Slovstvo. (Novosti). — VI. Društveni vestnik. — VII. Dopisi in razne vesti. — VIII. Natečaji.

Telefonična in brzojavna poročila.

Volilna reforma za Dunaj.

Dunaj 12. aprila. V deželnem zboru se govori, da je vlada zahtevala, ako se izvrši volilna reforma za Dunaj, da se mora prepustiti imenovanje župana cesarju. Tako izjavo je bilo baje slišati iz namestnikovih ust. Z merodajne strani pa se pojasnjuje, da je namestnik le rekel, da se mora eksekutivi dati večja veljavnost, ako se razširi občinska avtonomija.

„Proč od Rima“.

Dunaj 12. aprila. Listi poročajo, da je vlada izdala tajno okrožnico, s katero naznanja, da bi izstop uradnikov iz katoliške cerkve v sedanjih razmerah smatrala za demonstracijo, katero bi kaznovala s takojšnjim premeščenjem.

Razpuščena društva.

Dunaj 12. aprila. Razen društva nemških nacionalcev, kateremu je stal na čelu Wolf, je bilo razpuščenih še več društev, tako „Verein evangelischer Glaubensgenossen“ in „Verband des Bundes der Germanen“, a danes naznanja „Ostdeutsche Rundschau“, da proti jednaki usodi še nekaterim in tudi kmetski zvezi, katero je ustanovil Schönerer.

Pivo v steklenicah.

Dunaj 12. aprila. Uradni list prijavlja danes novo naredbo trgovinskega ministerstva glede prodaje piva v steklenicah, s katero se popljuje prva naredba, ki je bila izdana pred nekaj dnevi.

Izvrševalni odbor desnice.

Praga 12. aprila. „Narodni Listy“ prijavljajo pogovor z nekim členom izvrševalnega odbora desnice glede preložitve seje, na katero je bil odbor sklican. Dotični poslanec je izrekel svoje obžalovanje, da se je seja preložila, kajti seja je bila nujno potrebna. Mnogi voditelji desnice so priznali, da bi bilo umestno napram shodu nemških zaupnikov manifestovati, da desnica eksistira, in da so v njej vse dispozicije kar najugodnejše. Take so dispozicije tudi mej Poljaki in mej nemško kat. stranko, katero so zadnje dogodbe še tesneje zvezale z desnico. Treba je bilo pokazati, da je desnica trdna in solidarna. Glede desnice velja prav sedaj nasprotje pregovora: ni dovolj reči, da kaj obstoji, ampak dotična stvar mora tudi res obstajati — zanj se lahko reče: Ni dovolj, da obstoji, treba je tudi povedati, da obstoji. Desnica bi bila lahko izdala primerno deklaracijo in bi se bila lahko posvetovala z vlado o nje načrtih za prihodnost, dasi eksistenca desnice ni od vlade kar nič odvisna.

Pomiloščenje.

Celo več 12. aprila. 40letno Notburgo Pirker iz Poreč, ki je bila radi umora svojega otroka obsojena na smrt, je cesar pomilostil, in ji je bilo prisojenih osemnajst let težke ječe.

Tirolski deželni zbor.

Inomost 12. aprila. Italijanski poslanci tudi letos niso vstopili v dež. zbor, kar je dokaz, da so bila vladna pogajanja z njimi brezuspešna.

Na nemški meji.

Poznanj 12. aprila. Ko so neki poljski izseljenci hoteli prekorčiti nemško mejo, je mejna straža nanje ustrelila. Neka žena je bila ubita.

Narodno gospodarstvo.

— **Trgovinsko ministerstvo naznanja** trgovski in obrtni zbornici, da se bo vršila ponudbena razprava za dobavo žice (drata) za arsenal v Ferrol-u (Špansko). Dan razprave se bo pozneje določil. Dalje se bo dne 12./24. majnika 1899. pri kralj. rumunskem vojnem ministerstvu vršile licitacije

za dobavo 70.000 m platna za bluze; dne 6./18. maja za dobavo 12.000 kg. bombaža (pavole) hygroskopičnega, 13.500 kg. navodnega bombaža, 24.000 pkt. tifona (hygroskopičnega) in 157.500 m. platna za obveze; dne 16./28. aprila pa pri ravnateljstvu kralj. rumunske pošte in brzojava za dobavo 19.000 kg. bakrene žice (drata).

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju, prejelo je zadnji mesec sledeča darila: Iz Maribora poslal je gosp. France Dolenc, trgovec, 270 kron; katere je nabral med Mariborskimi rodoljubi. Imena plemenitih darovalcev priobčimo prihodnjič. Akad. društvo „Slovenija“ darovalo je čisti dohodek veselice, ki jo je priredila o svoji tridesetletnici v znesku 200 kron. V tej svoti je tudi 76 kron, katere je gospod prof. Levce nabral med bivšimi Slovenci v Ljubljani. Dalje so darovali: Slavno hranilno in posojilno društvo v Ptuj-u, 120 kron; slavnna posojilnica v Slovenski Bistrici, 50 kron; gosp. dr. Eduard Volčič, c. kr. sodni tajnik v Novem mestu, nabral je med tamšnjimi Slovenci 44 kron, imena darovalcev priobčimo prihodnjič: slavnna kmetska posojilnica na Vrhniki 40 kron; slavnna posojilnica v Brežicah 30 kron; slavnno društvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 20 kron; Slavnna posojilnica v Vitanju, 20 kron; bivši drž. poslanec g. dr. Josip Vošnjak, zdravnik, pos. itd. v Slov. Bistrici 10 kron; g. dr. Janko Pajk, c. kr. profesor na Dunju drugi obrok glavnice 20 kron; gosp. Friderik Žakelj, c. kr. prof. v Ljubljani, 10 kron; g. Jos. Smodej, c. kr. notar v Velikih Laščah, 10 kron; g. Anton Šlamberger, c. kr. notar v Kranju, 10 kron; g. V. Vanous, trgovec v Radgoni 8 kron; g. Karol Dolenc, c. kr. pristav pri najvišjem računskem dvoru na Dunaju, 6 kron; g. dr. Urban Lemež, odvetnik itd. v Slovenski Bistrici, 4 kron; g. Jakob Urbanja, c. kr. poštni kontrolor na Dunaju 6 kron; po 4 krone so darovali gospodje: Dr. Fr. Detela, c. kr. šolski svetnik v Novem mestu, Ferd. Seidl, c. kr. prof. v Gorici, Ivan Jenko, načelnik postaje v Litiji, mons. Stefan Kafol, kanonik v Gorici, gospica Marija Wessner, učiteljica višjega dekliškega zavoda v Ljubljani, Alojzij Matelič v Tolminu, Fran Fischer, hotelier v Kamniku, gg. Tavčar, Logar, Rajle v Ribnici 3 krone 60 vin., vč. g. Michael Sajč, župnik v Štangi 3 krone, vč. g. Filip Abram v Črnicah pri Gorici 2 kroni in vč. g. Anton Pahor, vikarij v Krombergu pri Gorici 2 kroci. Za toliko blagih darov bodi najskrenejša zahvala. Podporno društvo za slov. visokošolce na Dunaju je letos uže 64 revnih dijakov podpiralo; za to lepo število podpirancev je treba res izvenredne pomoči. Odbor prosi torej ujudno za pošiljanje daljnjih darov, katere bo društveni blagajnik velečastiti g. Fr. Jančar, monsg. papeški častni komornik itd. na Dunaju, I. Singerstrasse št. 7, hvaležno sprejema.

Uredništvu našega lista sta poslala:

Za Prešernov spomenik: Gospod Kristian Taurer 6 K. 28 v. nabral v veseli družbi v gostilni „pri zlati ribi“ v Ljubljani. — Gosp. Lavoslav Pahor, železniški uradnik na Rakeku 4 K., katere so darovali: gdca. Dragotina Modic in gg. Ljud. Ševar, Peter Repič in Lavoslav Pahor, vsak po 1 K., ker se nedeljske slavnosti za Prešernov spomenik niso mogli udeležiti. — Skupaj 10 K. 28 v. — Živeli rodoljubni darovalci in darovalka!

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravnobodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker upliva na prebavljenje trajno in uravnovolno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 1 gl. Po postnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj kot 2 skatljici se ne pošljeta. 3 (59—5)

Zahvala.

Slavni občinski svet stolnega mesta Ljubljane je naklonil društvu „Narodna šola“ za tekoče leto 200 gl. podpore. Podpisane izreka tem potom imenovanemu občinskemu svetu najtoplejšo zahvalo za velikodušni dar, koji se bo obrnil v prid revnim ljudskim šolam.

Ljubljana, dne 12. aprila 1899.

A. Razingar.

Jos. Cepuder.

Umrli so v Ljubljani:

9. aprila: Apolonija Darovič, gostija, 91 let, Sv. Petra cesta št. 24, ostarelost. — Anton Jelc, delavčev sin, 1 mesec, Opekarska cesta št. 8, čeljustni krč.

10. aprila: Jožef Marn, sluga sin, 1 dan, Salendrova ulica št. 3, črevesni katar. — Franc Borštnik, posestnik, 54 let, Karolinska zemlja št. 5, se je ustrelil. — Elizabeta Piano, vdova izdelovalca glavnikov, 85 let, Mestni trg št. 18, rak. — Barbara Koman, krojačeva vdova, 86 let, Vrtne ulice št. 18, ostarelost.

V deželni bolnici:

7. aprila: Angelo Mittone, zidar, 44 let, se je ubil. — Marijeta Kopač, gostija, 70 let, srčna hiba. — Kajetan Kosch, umirovljeni strojevodja, 70 let, srčna hiba.

8. aprila: Anton Jenko, strugar, 60 let, pljučnica.

V hišni bolnici:

9. aprila: Peter Jurca, dninar, 41 let, rak.

Meteorologično poročilo.

Vilma nad morjem 500-2 m. Srednji snežni slok 730-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
11.	9. svečer	727.4	9.0 p. m. jzah.		oblačno	
12.	7. jutraj	725.7	2.2 p. m. sev.		dež	
	2. popol.	727.9	6.1 sr. savzh.		oblačno	14.8 mm

Srednja večerajšnja temperatura 10.1° nor. male: 8.9°. — Po noči močan veter; ob 7 1/4 uri jutraj snež.

Dunajska borza

dne 12. aprila 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100 gl. 80 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100 „ 45 „
Avstrijska zlatna renta	120 „ 65 „
Avstrijska kronska renta 4 1/2 %	100 „ 65 „
Ogerska zlatna renta 4 1/2 %	119 „ 65 „
Ogerska kronska renta 4 1/2 %	97 „ 30 „
Avstro-ogerske bančne delnice	915 „ — „
Kreditne delnice	357 „ 85 „
London vsta	120 „ 70 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59 „ 02 1/2 „
20 mark	11 „ 79 „
20 frankov	9 „ 56 1/2 „
Italijanski bankovci	44 „ 50 „
C. kr. cekini	5 „ 68 „

Vse vrednostne papirje preiskruje BANKA MAKŠ VERŠEO, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Breške na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gl.

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so nam izrazili ob smrti našega ljubljene sina, oziroma brata

Ivana

svoje sožalje, se najiskrenejše zahvaljujem.

Vrba, dne 10. aprila 1899.

(697) Rodovina Zupan-ova.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. s jutraj obojni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne obojni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Paris, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzeň, Marijine v. Hrb., Francove v. Hrb., Karlove v. Hrb., Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten. — **Praga v Novo mesto in v Koroško.** Obojni vlaki: Ob 6. uri 54 m. s jutraj, ob 1. uri 05 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. svečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Praga iz Trbiša.** Ob 5. uri 46 m. s jutraj obojni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne obojni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. svečer obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Praga iz Novo mesta in Koroške.** Obojni vlaki: Ob 8. uri 21 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 45 m. svečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. s jutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. (1)

Baron Dumreicherjeva

špiritna drožna tovarna in rafinerija v Savskem Marofu na Hrvaškem priporoča svoje obče znane, najboljše in mnogokrat odlikovane

droži

(Bäckerhefe).

Glavno zalogo za Ljubljano in deželo imata **Peter Strel, vinski trgovec** Ljubljana, na Mestnem trgu št. 3, in **Karol Laiblin** 1731-23) v Vegovih ulicah št. 8.

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10—14

priporoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlic iz britanskega jekla, alpeke ali alpeke-srebra priv. dunajske tovarne „W. Bachmann & Comp.“.

Na izbero so tudi žlice iz alpeke, 12 kom. od gl. 4.30 naprej. žličice „ 12 „ „ 2.20 „

Namizni svečniki

iz alpeke, čisto bele kovine, par 21 cm visokih gl. 2.—, „ 23 „ „ 2.30, „ 25 „ „ 2.40.

Prav čeno se dobé noči in vilice z roženim (599—7) ali košenilj rožanjem.

Prav prijazno stanovanje

obstoječe iz dveh sob z vsemi pritliklinami,
v II. nadstropju, v novi hiši, odda se takoj
ali pozneje.

Natančneje v J. Gorup-ovi pisarni,
Šelenburgove ulice št. 1. (664-2)

Dvoje skladišč

se s 1. majnikom odda v najem
v Spodnji Šiški št. 66

gostilna „Pri združenji“. (698-1)

Za spomlad

priporoča

AVG. AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 9

poleg „Figovca“

sveto bogato zalogo

steklenine, porcelana,
zrcal, šip itd.

posebno pa

(608-7)

oprav za gostilne

v mestu in na deželi.

Vrčki, kozarci in steklenice
po zelo nizkih cenah.

Takoj se proda ali dá v najem lepa hiša

z dobro obiskano gostilnico, ki je blizu
Borovelj, torej pripravna za vsako obrt.
Ima tudi prostorno gospodarsko poslopje,
vse v dobrem stanu; polja in gozda je
vkup okoli 58 oralov. Ugodni kupni in pla-
čilni pogoji.

Več pove Alojz Antonič v Borov-
ljah (Ferlach) na Koroškem. (540-4)

Odlikovan na razstavi: Velike Mežirice,
Holešov, Prostějov, Prerov, Tisnov, Humpole.

Potrebna in koristna darila za
vsako priliko!

Češki kršćanski specialni zavod
za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnena, pavolnata in da-
mastnega blaga

v Prostějovem na Moravi

priporoča lastne tkalne izdelke na
reke po smernih cenah in najboljši kakovosti:
celoplastneno domače in belene
platne vseh širokosti in finosti, platne
na platno do 240 cm., damaste: gradle,
namisne prte in blago, obrisače, servijete,
bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače,
platnen in pavolnat kanefas, robce, bele in
barvane, platnene, pavolnate in svilnate,
inlet in angin za sipke, oksford, kizet,
oblečni pralni sefir in čistočke blage
na damsko obleko, platna: pavolnata,
ruska, za simnice, alumnike, sastre itd.,
trilhe, šifon, floridas, kreton, piké, barhent,
satin, brilantin itd., itd.

Ugodna darila (1953-40)

in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelki.

Trgovcem se blago ne pošilja.

Kot strokovnjak in samodelovalec lahko
najbolje posrežem.

Vsotci in ceniki na zahtevanje.

Narečeno blago pošilja se
le po poštarnem povzetju.

Poseben oddelek za razpošiljanje
pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld.
so vedno v zalogi.

Postrežba rešina; neustrezajoče blago se vrne radovoljno nazaj.

Oprava za gostilne, kavarne in hotele.

Za večjo parno žago

se iščejo:

1 izprašan vodja lokomo-
tive, zdrav, krepek in trezen, z mesečno
plačo 50 gld., prostim stanovanjem in kur-
javo na razpolaganje.

1 izprašan kurilec lokomo-
tive, z mesečno plačo 35 gld.,
1 izprašan kurilec kotlov,
z mesečno plačo 35 gld.,

1 ključavničar (izveden v delih
žaginega obrta) z mesečno plačo 35 gld.,

1 gozdni manipulant, taki,
ki ima že v enakem delovanju praktične
izkušnje, ima prednost, z mes. plačo 50 gld.
Ponudbe naj se pošiljajo (690-2)

upravi žage Hornwald pošta že-
lezn. postaja Kočevje.

Firm. 97.

Posam. II. 30.

Razglas.

Pri c. kr. deželni kot trgovinski sodnji v
Ljubljani se je izvršil vpis tvrdke:

Ivan Kramar

za trgovino z mešanim blagom in Ivana Kramar-ja,
trgovca v Idriji, kot imetelja te tvrdke v register
za posamezne tvrdke. (696)

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani
oddelek III., dné 7. aprila 1899.

Iščem za svojo gostilno v Ljubljani

spretnega natakarja

kateri bi prevzel gostilno na račun in to
s 1. majnikom ter zamogel založiti kavcijo.

Peter Strel

vinski trgovec in posestnik

Mestni trg št. 3.

(685-2)

Naznaniam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno
razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne šte-
vilke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v
založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do
XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI.,
broširan à 8 gld., vezan v Bonačeve platnice
à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII.,
broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice
à 5 gld. 20 kr.;
— letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld.
60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld.
20 kr.

Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“
po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, ve-
zan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan
à 2 gld. 80 kr.

Zariski zbrani spisi. I. zvezek, broširan
à 60 kr.

Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à
50 kr.

A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek,

pregovori, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj
samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse do-
mače in tuje časnike ter knjige.

I. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.

Odlikovan na razstavah v Londonu, Nici in Parizu.

Ustanovljeno 1846!

Najnovejši kroj. Trpežno delo,
zajamčeno dobro blago. Poskušnje
in prenaedbe izključene.

18 podružnic v največjih mestih države.

Za naročila oblek po meri,
katera se izdelujejo na Dunaji,
imam vedno veliko zalogo raz-
novrstnega blaga.

Otvoritev trgovine! Največje angleško skladišče

narejene obleke

za gospode, gospe, dečke, deklice in otroke

Ljubljana, Resljeva cesta 3, ob vogalu Sv. Petra ceste.

Dunajska tovarniška filijala.

Obleka iz sukna za gospode	od gld.	4 do 20 gld.
Vrhna sukna za gospode	"	4 " 20 "
Hawelok iz kameline dlake	"	4 " 12 "
Jaquet-obleka	"	12 " 25 "
Hlače	"	1 " 7 "
Obleka za dečke	"	3-5 " 10 "
Vrhna sukna	"	3 " 6 "
Hawelok iz kameline dlake	"	3 " 6 "
Paletot s pelerino	"	3 " 6 "
Kostumi za otroke, od 3—12 let,		
posebnost	"	2 " 5 "
perilni	"	1 " 3 "

in višje.

Najmodernejša konfekcija za dame.

Naročila oblek za gospode po meri izvrše se na
Dunaju tekom 24 ur, najfinejše, trpežno ter po
najnižji ceni.

K blagohotnemu ogledu najprijazneje in uljudno vabi
z odličnim spoštovanjem

Oroslav Bernatović
poslovodja.

(630-3)

Prašno olje

garantirano najboljša kvalitete
klg. 1 gld.

Vse drugo se poizve v zalogi
J. S. Benedikt v Ljubljani.
(Za izdelovanje se priporoča Peter Matelič.) (574-6)

Nezaslišano! Čudovito!

240 komadov za samo gld. 1-95

1 elegantna ura s štiriletnim jamstvom in goldin verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarem, 1 krasna kravatna igla s simili brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom za gospode ali dame, 1. ducata platne-nih žepnih robcev z barvanimi obročki, 1 jako eleganten niklast žepni tintnik z angl. mehanizmom, 1 fina ščetka za obleko, 1 par finih nogov, 1 jako elegantna damska broša najnovejše fačone, 1 krasna zapestnica za dame, najzadnja novost, ki se more porabiti tudi kot damska verižica, 1 krasna garnitura, obstoječa iz manjšetnih, zavratniških in napravnih gumbov s patent. zapono, 1 par jako elegantnih damskih uhanov z simili briljanti, 1 krasno toaletno zrcalo z etuijem in finim česalom in še nad 200 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratek čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako sleparstvo in vsak riziko popolnoma izključen, ter se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj.

Razpošilja po c. kr. poštne povzetju ali ako se pošlje denar naprej:

zaloga Ernst Buchbinder
Krakau L.M.
Poštno predalo št. 25.
Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož z dvema rezili kot darilo. (641-3)

Štev. 11.591. (682-2)
Mestna kopel v Koleziji
se za leto 1899 oddaja v najem.
Pismene ali ustne ponudbe sprejema do 30. t. m. in pogoje naznanja mestni komisariat v navadnih uradnih urah.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dné 6. aprila 1899.

Velika hiša

v Matavunu zraven slovedih škocijskih jam, 3 ure od Trsta in pol ure hoda od železniške postaje Divača, ob živahni prometni cesti Reka-Trst. z dvema kuhinjama, z dvema obširnimi podzemeljskimi kletimi, s 14 krasnimi sobami s posebnimi uhoji, kakor nalašč prirejena za mnogobrojne letovišnike, ki vsako leto prihajajo v ta divno-romantični kraj, z obširnim na visoko obzidan in senčnatim dvoriščem, z velikim vodnjakom z izvrstno vodo, z velikimi hlevi za konje in govedo, z obširnimi spravami za seno ter druge poljske pridelke, s prostornimi lopami, s krasnim, s sadjem in trtami zasajenim vrtom in z lepim parkom, je vsled nastalih družinskih razmer pod ugodnimi pogoji tako

na prodaj.
Proda se tudi na večletne obroke. — Hiša, kakor vsa ostala obširna poslopja, so kakor nalašč prikladna za gostilničarstvo in štacunarsko obrt. Vsled njene lege na tako živahni prometni cesti, je posebno priprava za kupčijo z domačimi pridelki in vsakovrstnim blagom na drobno in debelo; krčma bi pa imela razun navadnega posla z domačim ljudstvom in z vozniki, obilo posla z nebrojnimi obiskovalci škocijskih jam.

Vse pohištvo z vrtom in parkom vred, dalo bi se tudi v najem po dogovoru.

Natančneje pojasnila pri lastniku Aleksandru Mahorčiču v Matavunu, pošta Divača.

Sveže!
Kulmbachsko pivo
v steklenicah
priznано zdravilo in krepijo za bolnike
je v zalogi trgovine (21-83)
Kavčič & Lillog
pri „Zlatoregu“.

Proda se radi bolezn

10-12 parov konj

s kočijami in vozmi in ostale k tem pripadajoče oprave.
Ob enem se daje v najem jako dobro urejen

hlev
ki se nahaja v sredini mesta, na obsežnem prostoru, v zvezi s hišo.
Nadalje se prodaje
sprave, pri- za skladišče piva
vse pod najpovoljnejšimi po-
seji.
Kupci naj se blagovolijo obrniti na-
ravnost na **Franja Bulz-a**, lastnika
v Reki. (681-2)

Radi prezidave se
stara okna, več sobnih vrat,
steklenih sten, železnih vrat
ceno prodaja.
Več se izv. v trgovini F. Urbanc-a,
Pod Trančo. (640-3)

Otroški vozički

in specialitete v krušnih krožnikih in izprehodnih palicah itd. itd. so vsled mojih znižanih režijskih stroškov, ker nimam več ulične prodajalnice, tako po ceni, kakor nikjer drugod. Poskušnja bode to potrdila. (631-9)

Z velespoštovanjem
FRANC STAMPFL
Gledališka stolba 3, zraven „Tonhalle“.

Prodaj barako

v slogu vile na Križevniškem trgu stoječo,
pod ugodnimi pogoji.
Ponudbe sprejemam do 21. aprila v
pisarni Rimska cesta št. 7.
Ivan Plantan
c. kr. notar.

V moji založbi je ravnokar izšlo:

Oton Zupancič, Čaša opojnosti
cena gld. 1.—, po pošti gld. 1-05.

Fran Gerbič, Album slovenskih napevov
za klavir, cena gld. 1-50, po pošti gld. 1-55.

Stanko Pirnat, Slovenske narodne pesmi
za mešan zbor, cena partituri gld. 1-20, posamezni glasovi po 20 kr.
Nadalje priporočam: (649-3)

Koželjski Fr. S., Poduk v igranju na citrah
Cena: I. zvezek gld. 1-50, II. zvezek gld. 1-50, III. zvezek gld. 1-30.

L. Schwentner, knjigotržec v Ljubljani, Dvorski trg.

Beležka.
Pri c. kr. tobačni glavni to-
varni v Ljubljani je izpraznjeno
mesto
tovarniškega zdravnika

I. ali II. kategorije z letnim honorarjem
1400 gld., oziroma 1100 gld.
Natančneje se razvidi iz dotičnega
razglaš v „Wiener Zeitung“, kakor tudi v
ljubljskem uradnem listu.
Razglas se more tudi upogledati pri
c. kr. generalni direkciji tobačne uprave
na Dunaji, kakor tudi pri vsaki c. kr. to-
bačni tovarni.

Notiz.
Bei der k. k. Tabakhaupt-
fabrik in Laibach kommt die Stelle
eines
Fabriksarztes

I. oder II. Kategorie mit dem Jahreshonorare
von 1400 fl. resp. 1100 fl. zur Besetzung.
Das Nähere ist aus der bezüglichlichen
Kundmachung in der „Wiener Zeitung“,
sowie aus dem in Laibach erscheinenden
Amtsblatte zu ersehen.
Die Kundmachung kann auch bei der
k. k. General-Direktion der Tabakregie in
Wien, sowie bei sämtlichen k. k. Tabak-
fabriken eingesehen werden. (686-1)

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani
ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino
zidarske opeke
zarebane strešne opeke
(Strangfalzziegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo
stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitiga železa
lončene peči in štedilnike
lastnega izdelka
Roman-cement
lastnega izdelka
Dovški portland-cement
kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.
Najnižje cene!!! (672-2)

Imej najfinejših
toaletnih mil
najcenejše in
najmilejše.
Za umivanje porabno
za
dame
kakor tudi kot
milo za otroke
jako priporočljivo.

Povsod na prodaj
po 30 kr.

Doering milo
SOVO. (444-6)

Oddelek za sukna
firme
Kastner & Öhler, Gradec
razpošilja (644-3)
štajerski in tirolski loden
135—140 cm širok, 135, 215, 240, 369 kr. m. Te kvalitete so preizkušeno dobre in so posebno pripravne za
→ **praktična in elegantna oblačila.** ←
Črno in modro česljano blago, kakor tudi chevioti, v izbornih kakovostih od 2 gld.
Modno blago, sukno za livreje in vozove itd. itd. le v najboljših kakovostih.
Vzorci brezplačno in franko.

Začetnikom
vežbališče na razpolago.

Kolo bodočnosti je
„ATLAS-“
Dalje v zalogi:
Seidel-Naumann,
Champion itd.
Jednoletna
Accetylen-
Izposojeval-

CYCLE“.
Dalje v zalogi:
Vse kolesarske
potrebščine.
garancija.
svetilke.
nica koles!

Ceniki poštne prosto. Varstvena znamka Ceniki poštne prosto.
„Atlas-Cycle“ je angleški precizijski izdelek I. vrste, za katerega si
tovarna ne dela ogromnih stroškov s plačanimi dirkači in razno drugo reklamo
— vsled česar je vsakomur mogoče nabaviti si najfinejše kolo po najnižji ceni.
Glavno zastopstvo za Kranjsko: (601-6)
Gradišče 2. Kavčič & Gorjanc Rimska cesta 9.
Filijala v Opatiji:
F. Koncilja, Slatina št. 96.